

Work in progress. De filmcollectie van Amsab-ISG (deel 2)

In het eerste deel van dit vervolgverhaal werd ingegaan op de fysieke aspecten van onze filmcollectie (de dragers) en de daarbij behorende conserveringsmaatregelen. In dit tweede deel ligt de focus op de inhoudelijke ontsluiting ervan.

De inhoudelijke ontsluiting van een filmcollectie is in een aantal opzichten een grotere uitdaging dan bijvoorbeeld het ontsluiten van een affichecollectie, in de eerste plaats wegens de aard van het medium; het is immers onmogelijk om de inhoud te zien zonder de geschikte beeldapparatuur. Uit ons vorig verslag blijkt dat er zowel van film als van video heel veel verschillende formaten circuleerden, bijgevolg zijn er evenveel soorten beeldapparatuur nodig om die formaten af te spelen. Een instelling als Amsab-ISG kan niet alle apparatuur in huis halen. Veel daarvan is heel duur, bovendien worden veel toestellen niet meer geproduceerd en zijn dus moeilijk te vinden. De zoektocht naar deze beeldapparatuur vormt met andere woorden een essentieel onderdeel van de inhoudelijke ontsluiting van een filmcollectie. Amsab-ISG probeert daarom samenwerkingsverbanden op te zetten met collega-instellingen. Zo kunnen we bijvoorbeeld in het Huis van Alijn gebruikmaken van een montagetafel voor het bekijken van onze collectie 16mm-films (pellicule). Ook digitalisering van de analoge dragers kan een oplossing zijn voor dit probleem, maar hierover later meer.

Een tweede aspect van de inhoudelijke ontsluiting betreft het inventariseren en het beschrijven. Hier rijst opnieuw een probleem omdat er nog geen algemeen geldende standaard voorhanden is, zoals bijvoorbeeld voor boeken of archiefmateriaal het geval is (ISBD en ISAD). Meerdere standaarden, opgesteld door verschillende internationale vakorganisaties, zijn in omloop. Zeker het vermelden waard zijn de regels opgesteld door de International Federation of Film Archives/Fédération Internationale des Archives du Film (IFTA/FIAF). Daarnaast zijn ook ISBD (NBM) (niet-boekmaterialen), Dublin Core en andere standaarden in omloop.¹ Maar er is goed nieuws in dat verband. Recent werd door de Europese Commissie voor Standardisatie (ECN) de standaard 'Film Identification - Minimum Set of Metadata for Cinematographic Works' goedgekeurd en in maart 2009 gepubliceerd.

Maar het is duidelijk dat voor het beschrijven van bewegend beeld best geopteerd wordt voor een algemene beschrijving van iedere titel (inhoud) die dan gelinkt wordt aan de gedetailleerde beschrijving van iedere kopie. Een woordje uitleg: van

een bepaalde titel (film) kunnen verschillende exemplaren aanwezig zijn, bijvoorbeeld een negatief (origineel), een positief (visiekopie), een VHS (kopie van pellicule) of een dvd (digitale kopie). Bijgevolg is het noodzakelijk om op twee niveaus te catalogiseren: op inhoudelijk en op objectniveau (kopie).

Amsab-ISG is ondertussen gestart met het catalogiseren van zijn filmcollectie. Na enige overweging werd er gekozen om te werken met het registratieprogramma dat we voor museumobjecten (foto's, affiches enz.) gebruiken, namelijk Adlib. Alhoewel dit programma stricto sensu objecten beschrijft, is het toch mogelijk om vanuit de inhoud te vertrekken en op beide niveaus te werken. We zijn ervan overtuigd dat dit zonder grote aanpassingen compatibel is/zal zijn met de huidige en/of toekomstige standaarden.

Minstens even belangrijk bij de beschrijving zijn de gecontroleerde thesauri of termenlijsten. Deze zorgen ervoor dat verschillende instellingen dezelfde termen gebruiken (is het nu regisseur, realisator of cineast?). Voor het Engelstalige gebied zijn een aantal gidsen voorhanden², maar nog niet voor het Nederlandstalige. Het spreekt voor zich dat afspraken hieromtrent zich opdringen. Amsab-ISG wil binnen het kader van MovE³ hieraan constructief meewerken.

De inhoudelijke ontsluiting van een filmcollectie wordt voor een groot stuk ook gedaan ten behoeve van geïnteresseerden, zij moeten de films in kwestie kunnen bekijken. Digitalisering van de collectie speelt hierin een belangrijke rol. Niet alleen wordt het bekijken van filmmateriaal hierdoor mogelijk gemaakt, het biedt ook oplossingen voor de langetermijnbewaring. Dit wordt dan ook het onderwerp van deel 3.

(1) Zie onder andere D. DAVID, *Inventariseren en inventariserend ontsluiten van bewegend beeld en geluid*, Kortrijk: Vlaams Filmmuseum en -archief, 2007, 29 p. http://www.vlaamsfilmmuseummenarchief.com/upload/file/Inventariseren_en_inventariserend_ontsluiten_bewegend_beeld.pdf

(2) B. TAVES, J. HOFFMAN, K. LUND, *Moving Image Genre-Form Guide*, Washington: The Division, 1998, <http://www.loc.gov/rr/mopic/migintro.html>; Z. SINOBAD, *Glossary of Filmographic Terms*, 2008 http://www.fiafnet.org/uk/publications/fep_Glossaryoffilmographicterms.cfm

(3) Musea Oost-Vlaanderen in Evolutie, een samenwerkingsverband van de musea in Oost-Vlaanderen

BIBLIOGRAFIE

Dieter DAVID (2007), *Inventariseren en inventariserend ontsluiten van bewegend beeld en*

geluid, Kortrijk: Vlaams Filmmuseum en -archief, 29 p. http://www.vlaamsfilmmuseummenarchief.com/upload/file/Inventariseren_en_inventariserend_ontsluiten_bewegend_beeld.pdf

Ray EDMONDSON (2004), *Audiovisual Archiving: Philosophy and Principles*, Parijs: UNESCO, 72 p.

Harriet HARRISON (1991), *The FIAF Cataloguing Rules for Film Archives*, München: K.G. Saur, 239 p., http://www.fiafnet.org/uk/publications/fep_cataloguingRules.cfm
<http://www.filmstandards.org>

Zoran SINOBAD (2008), *Glossary of Filmographic Terms*. http://www.fiafnet.org/uk/publications/fep_Glossaryoffilmographicterms.cfm

Brian TAVES, Judi HOFFMAN, Karen LUND (1998), *Moving Image Genre-Form Guide*, Washington: The Division.

<http://www.loc.gov/rr/mopic/migintro.html>